

Metsästys- ja kalastusmatkailuopetuksen kehittäminen hao/ matkailukoulutus

Markus Muuttola

**Kehittämishankeraportti
5/2008**

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Markus Muuttola	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti	
	Sivumäärä 26	Julkaisun kieli suomi
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen	
Työn nimi Metsästys- ja kalastusmatkailuopetuksen kehittäminen Hao/ matkailukoulutus		
Koulutusohjelma ammattillinen opettajakoulutus		
Työn ohjaaja(t) Marja Vuortama-Räsänen		
Toimeksiantaja(t) Haapaveden ammattiopisto		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Kehittämishankkeen keskeisenä tavoitteena oli kehittää uusi laadukas erikoistumisopinto Haapaveden ammattiopiston/ Noran matkailukoulutukselle. Samalla työssä on pyritty tarkastelemaan myös omaa opettajuuttani, koska opetustyötehtäväni liittyvät kiinteästi kyseessä olevaan koulutukseen. Kehittämishankkeen myötä sain lisättyä osaamistani opetuksen suunnittelu- ja opetussuunnitelmatyössä.</p> <p>Kehittämishankkeen tuloksena syntyi ehdotus ja opetussuunnitelma, joiden pohjalta metsästys- ja kalastusmatkailuopintoja voidaan toteuttaa Haapaveden ammattiopiston matkailukoulutuksessa. Monimuoto-opiskeluna toteutettu ensimmäinen metsästys- ja kalastusmatkailukoulutus käynnistyi työn pohjalta vuoden 2006 tammikuussa 8 opiskelijan vahvuudella ja heidän on tarkoitus valmistua tänä keväänä. Työn pohjalta haettiin myös opetusministeriöltä kokeilulupaa metsästys- ja kalastusmatkailun suuntautumisvaihtoehdon järjestämiseen toisen asteen matkailukoulutukseen ja lupa myös myönnettiin. Koulutus käynnistyi vuoden 2007 elokuussa 8 opiskelijan voimin.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Metsästysmatkailu, kalastusmatkailu, opettaja		
Muut tiedot		

Author(s) Markus Muuttola	Type of Publication Development Project Report	
	Pages 26	Language Finnish
	Confidential ☐	
Title Development of hunting- and fishing tourism studies in Haapavesi Vocational School.		
Degree Programme Vocational teacher education studies		
Tutor(s) Marja Vuortama-Räsänen		
Assigned by Haapavesi Vocational School		
Abstract <p>The aim of this development project was to create basic to new tourism studies in Haapavesi Vocational School: Hunting – and Fishing tourism studies. Same time i have get very much new information and practise in my work as a teacher.</p> <p>As a result from this development project, there a two groups of hunting- and fishing tourism students at this moment in Haapavesi vocational school.</p>		
Keywords Hunting tourism, Fishing Tourism, Teacher,		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ.....	2
ABSTRACT.....	3
1. JOHDANTO.....	5
2. TAVOITTEET.....	6
2.1. Oman oppimiseni tavoitteet.....	6
2.2. Metsästys- ja kalastusmatkailukoulutuksen kehittämisen tavoitteet.....	6
3. MATKAILUKOULUTUS OSANA HAAPAVEDEN AMMATTIOPISTOA.....	7
3.1. Historiaa.....	7
3.2. Nykypäivänä.....	8
4. METSÄSTYS-JA KALASTUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA....	9
4.1. Opetussuunnitelman työstäminen.....	10
4.2. Opetussuunnitelma.....	12
4.3. Jatkokehitystyö.....	21
5. MUUT METSÄSTYS-JA KALASTUSMATKAILUKOULUTUKSEN KEHITTÄMISEN KOHTEET.....	22
5.1. Yrittäjäkoulutukset ja yritysyhteistyö.....	22
5.2. Koulutuksen markkinointi.....	23
5.3. Kansainvälinen yhteistyö.....	24
6. LOPUKSI.....	25

1. Johdanto

Matkailukoulutus on aloitettu Haapaveden ammattiopistossa vuonna 2000. Matkailukoulutuksessa opiskellaan matkailun ohjelmapalveluiden koulutusohjelmassa ja koulutuksessa on alusta asti pystynyt suuntautumaan joko erä- ja luontomatkailuun tai vaellusratsastukseen. Vuonna 2004 Haapaveden ammattiopisto ryhtyi osatoteuttajaksi ylimaakunnalliseen Luppohankkeeseen, jossa pääpainopisteenä tällä alueella oli metsästys- ja kalastusmatkailun kehittäminen. Hankkeen toiminnan myötä heräsi kiinnostus uuden suuntautumisvaihtoehdon kehittämiseen osaksi matkailukoulutusta. Samalla metsästys- ja kalastusmatkailun suuntautumisvaihtoehdon kehittäminen annettiin minun tehtäväkseni. Hanketyö metsästys- ja kalastusmatkailun käytännön kehittämisen ja yritysysteistyön merkeissä jatkui Metkal- metsästys- ja kalastusmatkailun kansainvälistämishankkeessa, jota toteutettiin 1.7.2006-31.12.2007. Allekirjoittanut toimi opetustehtävien ohessa hankkeen projektipäällikkönä. Tämän vuoden alussa käynnistyi laaja yhteispohjoismainen metsästysmatkailun kehittämis- ja tutkimushanke NPP Hunt, jonka käytännön toteuttamisesta Suomessa vastaa Haapaveden ammattiopisto ja projektipäällikkönä toimii allekirjoittanut. Näissä hankkeissa tulleita tuloksia ja hyviä käytäntöjä olen pyrkinyt hyödyntämään mahdollisimman kattavasti tässä kehittämishankkeessa, uuden suuntautumisvaihtoehdon opetuksen suunnittelussa ja käytännön opetuksessa.

Työssäni tarkastelen metsästys- ja kalastusmatkailukoulutuksessa huomioitavia tekijöitä, jotka huomioimalla ja joita kehittämällä koulutuksesta saadaan luotua uusi suuntautumisvaihtoehto, joka puoltaa paikkaansa niin opiskelijoita, yritys- ja työelämää kuin oppilaitostakin ajatellen. Työn päätarkoitus on opetussuunnitelman laatiminen metsästys- ja kalastusmatkailun suuntautumisopinnoille.

Työn aiheen valitsin siksi, että olen koko tähänastisen opiskelu- ja työurani panostanut juuri erä- ja luontomatkailuun, erityisesti metsästysmatkailuun. Kun Haapaveden ammattiopisto ehdotti ko. työtä kehittämishankkeeni aiheeksi, ei asiaa tarvinnut sen enempää miettiä.

Koen opettajuuden omalla kohdallani sellaiseksi, että toimin opiskelijan ohjaajana, ikään kuin luotettavana ja mukavana eräoppaana ja erätoverina, joka ei turhia lupaile, hötkyile tai pomota, vaan vie perille hyvällä meiningillä sekä turvallisesti ja varmasti, sillä ” Niin metsä vastaa kuin sinne huudetaan”.

2. TAVOITTEET

Olen laatinut tämän kehittämishankkeen päätavoitteiksi omaan oppimiseeni liittyviä tavoitteita etenkin opetussuunnitelmatyön osalta sekä metsästys- ja kalastusmatkailuopetuksen kehittämiseen liittyviä tavoitteita. Päätavoitteena on siis toimivan metsästys- ja kalastusmatkailun opetussuunnitelman työstäminen Haapaveden ammattiopiston matkailukoulutukseen.

2.1. Oman oppimiseni tavoitteet

Oman oppimiseni tavoitteina on kehittyä opetussuunnitelmatyössä tutustumalla perusteellisesti matkailun perustutkinnon opetussuunnitelmaan ja kehittää sen pohjalta metsästys- ja kalastusmatkailun opetussuunnitelma. Samalla kehittyvät siis juuri haluamani omat oppimistavoitteeni opetussuunnitelmatyössä ja oman opettajuuteni käsite täsmentyy. Nykyinen työni opettajana Haapaveden ammattiopiston matkailukoulutuksessa on osoittanut, ettei ole mitään muuta pysyvää kuin jatkuva muutos. Näin on myös opetussuunnitelmien osalta, jotka uudistuvat jatkuvasti. Myös opettajien on pysyttävä ajan tasalla ja ennakoitava tulevia kehityssuuntia mm. omaksumalla ajantasaista tietoa ja aktiivisesti kehittämällä omaa osaamistaan niin opetussuunnitelmatyössä kuin käytännön opetuksessakin. Itse arvostan erittäin korkealle myös opetuksen työelämävastaavuuden.

2.1. Metsästys- ja kalastusmatkailukoulutuksen kehittämisen tavoitteet

Tavoitteena oli käynnistää ja vakiinnuttaa uusi suuntautumisvaihtoehto Haapaveden ammattiopistossa niin, että annettava alan koulutus olisi laadukasta, arvostettua, kysyttyä ja se palvelisi alueen matkailun kehittämistavoitteita. Lisäksi tavoitteena on edelleen kehittää oppilaitoksen yritysysteistyötä, kansainvälistä yhteistyötä sekä lisätä uuden suuntautumisopin myötä tulevaa markkinointiarvoa koko matkailukoulutukselle. Tavoitteena on siis luoda koulutus, joka vastaa opiskelijoiden, työ- ja yrityselämän sekä oppilaitoksen tarpeisiin.

3. MATKAILUKOULUTUS OSANA HAAPAVEDEN AMMATTIOPISTOA

3.1 Historiaa

Palvelu- ja luontoalojen yksikön Noran historia alkaa vuonna 1892, kun Nora Pöyhönen perusti Haapaveden pappilaan oppilaitoksen, jossa opetettiin kansakoululapsia viljelemään ja käyttämään kasviksia. Syntyi Haapaveden kasvitarha ja keittokoulu. Seuraavana vuonna koulutus suunnattiin nuorille naisille, koska ruustinna oivalsi, että nuorten naisten kautta uusi tieto tulee varmimmin käyttöön. Uudesta koulusta oltiin kiinnostuneita ja siitä otettiin mallia Ruotsia ja Englantia myöten.

1903 ruustinna osti koulun nykyisen paikan, Alamaan tilan Mustikkamäeltä. Rakennuksia Alamaan tilalle on vuosien mittaan noussut parikymmentä. Nykyisin suurin osa koulun toiminnasta tapahtuu Noraksi kutsutussa, 1960-luvulla rakennetussa ja vuonna 1999 saneeratussa ja laajennetussa päärakennuksessa. Vanha päärakennus, Ruustinnanhoivi, on suosittu juhlienpitopaikka. Vuosien saatossa koulutustarjonta on muuttunut paljon, mutta samalla huomattavasti monipuolistunut ja laajentunut.

Nykyisestä koulutustarjonnasta Nora Pöyhösen perinnettä jatkavat talouskoulu sekä kotitalous- ja kuluttajapalveluiden koulutusohjelma. 1983 alettiin kouluttaa puutarhureita. 1990-luvun loppupuolella alkoi alueella matkailuelinkeinon näkyvämpi kehitys, jonka myötä oppilaitokselle alkoi tulla paljon tiedusteluja matkailukoulutuksen järjestämismahdollisuudesta.

Oppilaitos päätti ennakkoluulottomasti, mutta harkiten valmistelemalla ja kehittämällä vastata huutoon ja vuonna 2000 koulussa alkoi matkailun ohjelmopalveluiden tuottajien koulutus.

Alussa matkailupalveluiden opiskelijat pystyivät valitsemaan suuntautumisvaihtoehtokseen erä- ja luontomatkailun, hevosmatkailun tai kulttuurimatkailun. Muutamassa vuodessa kulttuurimatkailu hiipui pois vähäisen opiskelijakiinnostuksen vuoksi, kuten kävi muissakin oppilaitoksissa samalle koulutukselle. Matkailukoulutus muilta osiltaan vakiinnutti nopeasti paikkansa haapaveden ammattiopiston koulutustarjonnassa.

3.2. Nykypäivänä

”Matkailu on maailman nopeimmin kasvava teollisuudenala”. Näinhän sitä hehkutettiin 2000-luvun alkuvuosina ja kyllä samaa kuulee käytettävän usein vielä nykyäänkin monissa yhteyksissä. Sitä se varmasti onkin maailmanlaajuisesti, mutta toisin on ainakin vielä Suomessa. Totuuden esiintuleminen näkyi muutamia vuosia sitten myös matkailukoulutuksessa. Vuosituhannen vaihteessa matkailukoulutusta tuli lähes joka oppilaitokseen ja hakijoitakin riitti. Sitten tilanne on normalisoitunut niin oppilaitosten kuin opiskelijoidenkin suhteen.

Haapaveden ammattiopisto ymmärsi kuitenkin heti alussa keskittyä matkailun ohjelmopalveluihin ja siinäkin erikoistua tiettyihin suuntautumisvaihtoehtoihin, mikä takasi että opiskelijamäärät vakiintuivat nopeasti ja ovat pysyneet vuodesta toiseen. Haapavedellä panostettiin myös heti alusta voimakkaasti käytännössä oppimiseen ja siihen liittyvään kalustoon, yritysyhteistyöhön ja kansainväliseen yhteistyöhön, mikä takasi opiskelun houkuttelevuuden ja työelämävastaavuuden. Opiskelijat ovatkin työllistyneet hyvin eri puolille Suomea tai ulkomaille, perustaneet oman yrityksen tai jatkaneet matkailuopintoja seuraavilla koulutusasteilla.

Nykyisessä matkailun ohjelmopalveluiden tuottaja- koulutuksessa opintoja on yhteensä 120 opintoviikkoa, joista ammatillisia opintoja 90 opintoviikkoa –

suurin osa käytännön läheistä tekemistä. Aiemman ammatillisen tutkinnon tai ylioppilastutkinnon suorittaneelle opintojen laajuus on 80 opintoviikkoa. Työssäoppiminen matkailualalla on 3 – 4 jaksossa matkailualan sesongeissa harjoitteluyrityksiä on eri puolilla Suomea ja ulkomaisissa kohteissa mm. Ranskassa, Skotlannissa, Ruotsissa, Virossa ja Itävallassa. Koulutuksessa suoritetaan myös ammattiosaamisen näytöt, joista saa erillisen todistuksen.

Norassa opiskellaan muutenkin paljon käytännönläheisesti tekemällä. Oppimisyritys Nora-ohjelmopalvelut toteuttaa erilaisia asiakastilaisuuksia, joissa opiskelijat pääsevät testaamaan erilaisten ohjelmopalveluiden toteuttamista oikeille asiakasryhmille. Samoin oppilaitoksemme on mukana nuori yrittäjä-verkoston toiminnassa ja sitä kautta opiskelijat ovat perustaneet omia harjoitusyrityksiään, joissa pääsevät käytännössä harjoittelemaan yrittäjänä toimimista. Matkailuala tarvitsee monipuolisia osaajia - ja heitä Haapaveden ammattiopistossa pyritään kouluttamaan.

4. METSÄSTYS- JA KALASTUSMATKAILUOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Kokonaan uuden suuntautumisvaihtoehdon käynnistäminen ja opetussuunnitelman laadinta olivat oppimiskokemuksia, jotka kehittivät osaamistani opettajana ehkä eniten tähänastisen opettaja-urani aikana. Koko prosessi suunnittelun aloittamisesta aina opintojen läpi viemiseen, oli opettava ja palkitseva kokemus, jonka tuloksena syntyi uusi laadukas suuntautumisvaihtoehto Haapaveden ammattiopiston matkailukoulutukseen. Oli hienoa huomata opetuksessa että itse alusta asti suunnittelemani suuntautumisopinto-kokonaisuus oli onnistunut sekä teoria- että käytännön opetuksen osalta.

Metsästys- ja kalastusmatkailun opetussuunnitelman punaisena lankana pyrin pitämään ennen kaikkea työelämä vastaavuutta, käytännön läheisyyttä ja innostavaa opiskeluilmapiiriä. Kehittämishankkeen tuloksena syntynyt suuntautumisopintojen opetussuunnitelma istuu hyvin osaksi matkailun opetussuunnitelmaa ja on jo osoittautunut myös käytännössä toimivaksi paketiksi.

4.1. Opetussuunnitelman työstäminen

Toimeksiannon saatuani aloitin työskentelyn tutustumalla perusteellisesti sekä Haapaveden ammattiopiston matkailukoulutuksen opetussuunnitelmaan että valtakunnalliseen matkailualan opetussuunnitelmaan. Valtakunnallisesta opetussuunnitelmasta hain perustietoa opetussuunnitelmatyön pohjaksi ja pyrin ennakoimaan mihin suuntaan opetussuunnitelmia tullaan tulevaisuudessa kehittämään. Oppilaitoksemme opetussuunnitelmasta taas hain muodon ja peruskaavan opetussuunnitelmaani, jotta työni istuisi hyvin osaksi koko matkailualan opetussuunnitelmaa.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) mukaan ammatilliseen perustutkintoon johtavan koulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille ammattitaidon saavuttamiseksi tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä valmiuksia itsenäisen ammatin harjoittamiseen. Lisäksi koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kehitystä hyviksi ja tasapainoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintojen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä tukea elinikäistä oppimista. Käytännössä asetin nämä kriteerit pohjaksi ryhtyessäni kehittämään uutta suuntautumisvaihtoehtoa ja sille opetussuunnitelmaa.

Peruseriaatteena opetussuunnitelmatyössäni oli koko ajan teorian vieminen käytäntöön ja käytännön sisällyttäminen teoriaan. Metsästys- ja kalastusmatkailu on hyvin spesifi matkailun osa-alue, jossa toimivan ammattilaisen on hallittava eri osa-alueet sekä teoriassa että käytännössä ja osattava hyödyntää teoriaa ja käytännön osaamistaan saumattomasti yhteen. Osaamisen perustana on oltava runsas tietopohja, jota sitten voidaan hyödyntää käytännön työskentelyssä. Käytännön työskentelyyn ja käytännön osaamiseen opetussuunnitelmassa myös todella panostettiin, mistä kertoo runsas käytännön harjoitteiden määrä opetuksessa.

Toisena keskeisenä osa-alueena pidin työelämä vastaavuutta sekä yrittäjäyys- asennetta. Mikäli alalla aikoo työllistyä Suomessa, on useimmiten ainoa mahdollisuus oman yritystoiminnan käynnistäminen. Metsästys- ja kalastusmatkailuyritykset kun ovat, muutamia kartanoja ja Villiä Pohjolaa lukuun ottamatta, 1-2 henkilön yrityksiä. Työelämä vastaavuuden löytäminen oli sinällään helppoa, olenhan työskennellyt koko työurani metsästys- ja kalastusmatkailuyritysten kehittämisen parissa sekä myös metsästys- ja kalastusmatkailun käytännön toteutuksessa. Yhteistyöverkostoni kautta sain arvokasta tietoa opetussuunnitelmatyöhöni ja oli helppoa käyttää myös valmiita yritysytteistyösuhteita ja yrityskontakteja, joita hyödynnetään opetuksessa ja työharjoitteluissa.

Kolmas keskeinen painopiste oli kansainvälistyminen. Metsästys- ja kalastusmatkailun potentiaaliset markkinat ovat Suomen rajojen ulkopuolella ja siihen haluttiin panostaa voimakkaasti mm. alan kieliopintojen, metsästys- ja kalastuskulttuurien, lainsäädännön ja metsästystapojen osalta. Opintojen lopussa toteutettava päättövaellus toteutetaan aina ulkomailla jossakin kohteessa ja opiskelijoille tarjotaan kansainvälisiä alan harjoittelupaikkoja.

4.2. Opetussuunnitelma

Suuntautumisopintojen opetussuunnitelma rakennettiin siis osaksi oppilaitoksemme matkailualan opetussuunnitelmaa ja muokattiin samaan perusmuottiin muiden suuntautumisvaihtoehtojen kanssa. Rakenteeltaan opetussuunnitelma koostuu luennoista, harjoitustöistä sekä käytännön tutustumisesta metsästys- ja kalastusmatkailuun. Opetussuunnitelma rakennettiin vähintään 3 opintoviikon kokonaisuuksiksi, joita ovat: Retki- ja vaellussuunnittelu, metsästys- ja kalastusmatkailun perusteet, metsästys- ja kalastusmatkailun tuotekehitys ja markkinointi, metsästysmatkailun käytännön toteutus, kalastusmatkailun käytännön toteutus sekä työssä oppiminen.

Jokainen kokonaisuus pitää sisällään useita osa-alueita ja erilaisia keskeisiä sisältöjä. Jokaiselle opintokokonaisuudelle asetettiin tietyt oppimistavoitteet, jotka opiskelijan tulisi osata ja hallita kokonaisuuden suoritettuaan. Samoin

jokaisella kokonaisuudella on omat arviointiperusteensa, jotka koostuvat opiskelijoiden kunkin kokonaisuuden sisältöjen ja eri osa-alueiden hallinnasta.

Seuraavilla sivuilla on esitetty tekemäni metsästys- ja kalastusmatkailun suuntautumisopintojen opetussuunnitelma, jonka pohjalta ensimmäinen metsästys- ja kalastusmatkailukoulutus käynnistyi vuoden 2006 tammikuussa 8 opiskelijan vahvuudella. Ensimmäinen opetusryhmä valmistuu tämän kevään aikana. Työn pohjalta haettiin myös opetusministeriöltä kokeilulupaa metsästys- ja kalastusmatkailun suuntautumisvaihtoehdon järjestämiseen toisen asteen matkailukoulutukseen ja lupa myös myönnettiin. Koulutus käynnistyi vuoden 2007 elokuussa 7 opiskelijan voimin.

Suuntautumisopinnot- opetussuunnitelma

Hao/ Markus Muuttola

MATKAILUKOULUTUS

METSÄSTYS- JA KALASTUSMATKAILU, 23 ov

Opetuksen rakenne

Opetus koostuu luennoista, harjoitustöistä sekä käytännön tutustumisesta metsästys- ja kalastusmatkailuun.

Kurssit	Kurssien laajuus	1.vuosi	2.vuosi	3.vuosi
Retki- ja vaellussunnittelu	3 ov	1 ov		2 ov
Metsästys- ja kalastusmatkailun perusteet	3 ov	3 ov		
Metsästys- ja kalastusmatkailun tuotekehitys ja markkinointi	4 ov	1 ov	2 ov	1 ov
Metsästysmatkailun käytännön toteutus	3 ov		2 ov	1 ov
Kalastusmatkailun käytännön toteutus	3 ov		2 ov	1 ov
Työssäoppiminen	7 ov			

Retki- ja vaellussuunnittelu, 3 ov

Retkisuunnittelu on yhteinen kaikkien suuntautumisopintojen kanssa. Vaellussuunnittelu toteutetaan osittain eriyttynä suuntautumisopintojen mukaan päättövaelluksen yhteydessä siihen suunnitellulle reitille ja ryhmälle. Sisältää päättövaelluksen, joka toteutetaan viimeisenä opiskeluvuonna 1. jakson lopussa.

Tavoitteet

Opiskelijan on osattava suunnitella ja toteuttaa asiakasryhmien tarpeet huomioiden erilaisia retkiä ja vaelluksia. Retkiä on osattava suunnitella ja toteuttaa myös sellaisilla alueilla, jotka eivät ole entuudestaan tuttuja, jolloin tiedonhankinta ja yhteistyön tekeminen alan eri toimijoiden kanssa korostuu. Retkiä ja vaelluksia järjestetään eri vuodenaikoina, jolloin oppilaan tulee ottaa huomioon eri vuodenaikojen ilmastolliset vaatimukset suunnittelussa ja toteutuksessa. Toimintaa ohjaa asiakaslähtöisyys, turvallisuus, kannattavuus ja taloudellisuus.

Keskeiset sisällöt

Ammatillisia taitoja ja koulutuksellisia tavoitteita kokoava kurssi

Retkien ja vaellusten suunnittelua erilaisia karttoja apuna käyttäen

Ruokahuollon suunnittelu

Varustesuunnittelu ja hankinta

Kuljetukset ja huollot, turva-/ pelastussuunnitelma, majoitus ja leiripaikat lupamenettelyt, toiminnan kannattavuus ja taloudellisuus

Kestävän kehityksen mukainen suunnittelu ja toiminta

Vuodenaikojen huomioiminen suunnittelussa ja toteutuksessa

Suomen luonnon vetovoimatekijöiden huomioiminen retkiä suunniteltaessa

Arviointi

K5	H4	H3	T2	T1
Osaa omatoimisesti suunnitella ja toteuttaa erilaisia retkiä ja vaelluksia eri vuodenaikoina erilaisiin tarpeisiin kannattavasti, taloudellisesti ja turvallisesti.	Osaa omatoimisesti suunnitella ja toteuttaa erilaisia retkiä ja vaelluksia eri vuodenaikoina erilaisiin tarpeisiin kannattavasti, taloudellisesti ja turvallisesti.	Osaa yhteistyössä suunnitella erilaisia retkiä ja vaelluksia eri vuodenaikoina erilaisiin tarpeisiin kannattavasti, taloudellisesti ja turvallisesti	Osaa yhteistyössä suunnitella erilaisia retkiä ja vaelluksia lähinnä sulanmaan aikaan, erilaisiin tarpeisiin. Ymmärtää kannattavuuden, taloudellisuuden ja turvallisuuden merkityksen suunnittelussa.	Osaa autettuna suunnitella erilaisia lyhyitä sulanmaan retkiä asiakkaan tiettyihin tarpeisiin.

Metsästys- ja kalastusmatkailun perusteet, 3 ov

Opintojakso sisältää metsästys- ja kalastusmatkailun perusteet, eri maiden metsästyksen ja kalastuksen tuntemusta, metsästys- ja kalastusmatkailun tuntemusta Suomessa ja ulkomailla.

Tavoitteet

Opiskelija tuntee em. aloihin liittyvät lait, asetukset ja lupakäytännöt sekä metsästys- ja kalastusmatkailun yritystoimintaa Suomessa ja kansainvälisesti. Opiskelija tuntee riista- ja kalakantojen kestävän kehityksen periaatteet, riista- ja kalakantojen hoidon toimenpiteitä ja

omaa perustiedot riistantarhauksesta ja kalankasvatuksesta. Opiskelija hallitsee metsästyks- ja kalastusmatkailussa tarvittavaa erityissanastoa (esim. Englanti, Saksa, Ruotsi). Opiskelija on tutustunut muutamiiin alan yrityksiin ja niiden toimintaan käytännössä.

Keskeiset sisällöt

Erätaidot ja –tiedot, metsästyks- ja kalastus- ym. alaan liittyvät lait ja asetukset, metsästyskulttuurit: Suomi ja ulkomaat, metsästysmatkailu: Suomi ja ulkomaat, riista- ja kalatalouden perusteet, metsästyks- ja kalastus erityissanastot.

Arviointi

K5	H4	H3	T2	T1
Oppilas tuntee erinomaisesti metsästyksen ja kalastuksen lait ja asetukset, hallitsee erätaidot ja –tiedot sekä hallitsee metsästyks- ja kalastusmatkailun toteuttamisessa tarvittavat perustiedot ja -taidot.	Oppilas tuntee hyvin metsästyksen ja kalastuksen lait ja asetukset, hallitsee erätaidot ja –tiedot sekä hallitsee metsästyks- ja kalastusmatkailun toteuttamisessa tarvittavat perustiedot ja -taidot.	Oppilas tuntee hyvin metsästyksen ja kalastuksen lait ja asetukset, hallitsee erätaidot ja –tiedot sekä hallitsee metsästyks- tai kalastusmatkailun toteuttamisessa tarvittavat perustiedot ja -taidot.	Oppilas tuntee metsästyksen ja kalastuksen lait ja asetukset, hallitsee erätaidot ja –tiedot sekä hallitsee metsästyks- tai kalastusmatkailun toteuttamisessa tarvittavia perustietoja ja -taitoja.	Oppilas tuntee metsästyksen ja kalastuksen lait ja asetukset, hallitsee erätaitoja ja –tietoja sekä metsästyks- ja kalastusmatkailun toteuttamisessa tarvittavia perustietoja ja -taitoja.

Metsästys- ja kalastusmatkailun tuotekehitys ja markkinointi, 4 ov

Opintojakso sisältää erilaisten metsästys- ja kalastusmatkailun ohjelmapalveluiden suunnittelua, tuotekehitystä, hinnoittelua ja markkinointia: Asiakaslähtöisesti sekä kotimaisia että kansainvälisiä erilaisia kohderyhmiä ajatellen.

Tavoitteet

Opiskelija osaa suunnitella, tuotteistaa, hinnoitella ja markkinoida erilaisia metsästys- ja kalastusohjelmapalveluita erilaisille koti- ja ulkomaisille kohderyhmille. Hän tuntee ja osaa hyödyntää Suomen luonnon, eräkulttuurin sekä riistalajiston ja kalalajiston tarjoamia matkailullisia mahdollisuuksia eri vuoden aikoina sekä rakentaa niihin perustuvia laadukkaita ja turvallisia ohjelmapalvelukokonaisuuksia. Hän osaa arvioida yritysideoita ja ohjelmapalveluiden realistisuutta ja toimintamahdollisuuksia.

Keskeiset sisällöt

Metsästys- ja kalastusmatkailun suunnittelu, tuotekehitys, turvallisuus, hinnoittelu, kannattavuus, markkinointi, verkostoituminen, myyntikanavat.

Arviointi

K5	H4	H3	T2	T1
Oppilas osaa täysin itsenäisesti suunnitella ja kehittää toimivia, laadukkaita, kilpailukykyisiä ja kysyntää omaavia metsästys- ja kalastusmatkailutuotteita erilaisille	Oppilas osaa täysin itsenäisesti suunnitella ja kehittää toimivia, laadukkaita, kilpailukykyisiä ja kysyntää omaavia metsästys- ja kalastusmatkailutuotteita erilaisille koti-	Oppilas osaa suunnitella ja kehittää toimivia, laadukkaita, kilpailukykyisiä ja kysyntää omaavia metsästys- tai kalastusmatkailutuotteita	Oppilas osaa ryhmässä suunnitella ja kehittää toimivia, laadukkaita, kilpailukykyisiä ja kysyntää omaavia metsästys- ja kalastusmatkailu-	Oppilas osaa ryhmässä suunnitella ja kehittää tiettyjä metsästys- ja kalastusmatkailutuotteita

koti – ja ulkomaisille asiakaskohderyhmille. Oppilas tietää ja osaa hakea oikeat kohderyhmät tuotteilleen sekä osaa hyödyntää erilaisia markkinointi- ja myyntikanavia heidän tavoittamiseen.	ja ulkomaisille asiakaskohderyhmille. Oppilas tietää ja osaa hakea oikeat kohderyhmät tuotteilleen sekä osaa hyödyntää erilaisia markkinointi- ja myyntikanavia heidän tavoittamiseen.	tietyille koti – ja ulkomaisille asiakaskohderyhmille sekä osaa hyödyntää erilaisia markkinointi- ja myyntikanavia heidän tavoittamiseen	tuotteita erilaisille koti – ja ulkomaisille asiakaskohderyhmille. Oppilas tietää erilaisia kohderyhmiä tuotteille sekä erilaisia markkinointi- ja myyntikanavia heidän tavoittamiseen	tietyille asiakasryhmille. Oppilas tietää erilaisia kohderyhmiä tuotteille sekä markkinointi- ja myyntikanavia heidän tavoittamiseen.
---	--	--	--	---

Metsästysmatkailun käytännön toteutus, 3 ov

Opintojakso sisältää metsästysmatkailun käytännön toteutuksessa tarvittavia tietoja ja taitoja sekä niiden käytännön harjoittelua: mm. Metsästysopastus (eri riistalajit ja metsästysmuodot), luonnontuntemus, asiakaspalvelu, saaliinkäsittely jne.

Tavoitteet

Opiskelija osaa toteuttaa erilaisia metsästysmatkailutuotteita käytännössä, esimerkiksi toimia metsästysoppaana asiakkaille niin että metsästys on kiinnostavaa, laadukasta, turvallista ja asiakkaan kyvyt ja valmiudet huomioivaa sekä kestävän kehityksen mukaista toimintaa. Opiskelija omaa valmiudet toimia sekä kotimaisten että kansainvälisten asiakkaiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

Erätaidot ja –tiedot käytännössä, käytännön metsästysosaaminen, luonnon ja riistantuntemus sekä aluetuntemus, metsästyskulttuurien tuntemus, asiakaspalvelu, saaliinkäsittely, eräruokailut ja turvallisuus.

Arviointi

K5	H4	H3	T2	T1
Oppilas osaa itsenäisesti suunnitella ja toteuttaa erilaisia metsästysohjelmapalveluja erilaisten asiakkaiden tarpeisiin turvallisesti, laadukkaasti, asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti. Oppilas omaa erinomaiset valmiudet metsästysoppaan tehtäviin.	Oppilas osaa itsenäisesti suunnitella ja toteuttaa erilaisia metsästysohjelmapalveluja turvallisesti, laadukkaasti, asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti. Oppilas omaa hyvät valmiudet metsästysoppaan tehtäviin.	Oppilas osaa suunnitella ja toteuttaa erilaisia metsästysohjelmapalveluja tietyille kohderyhmille turvallisesti, laadukkaasti, asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti. Oppilas omaa perusvalmiudet metsästysoppaan tehtäviin.	Oppilas osaa suunnitella ja toteuttaa erilaisia metsästysohjelmapalveluja ryhmän jäsenenä, turvallisesti, laadukkaasti, asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti. Oppilas omaa perusvalmiuksia metsästysoppaan tehtäviin.	Oppilas osaa suunnitella ja toteuttaa tiettyjä metsästysohjelmapalveluja ryhmän jäsenenä tietyille asiakasryhmille, turvallisesti, laadukkaasti, asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti. Oppilas omaa perusvalmiuksia metsästysoppaan tehtäviin.

Kalastusmatkailun käytännön toteutus, 3 ov

Opintojakso sisältää kalastusmatkailun käytännön toteutuksessa tarvittavia tietoja ja taitoja sekä niiden käytännön harjoittelua: mm. Kalastusopastus (eri kalastustavat, pyyntivälineet ja tekniikat), luonnontuntemus, asiakaspalvelu, saaliinkäsittely jne.

Tavoitteet

Opiskelija osaa toteuttaa erilaisia kalastusmatkailutuotteita käytännössä, esimerkiksi toimia kalastusoppaana asiakkaille niin että kalastus on kiinnostavaa, laadukasta, turvallista ja asiakkaan kyvyt ja valmiudet huomioivaa sekä kestäväen kehityksen mukaista toimintaa. Opiskelija omaa valmiudet toimia sekä kotimaisten että kansainvälisten asiakkaiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

Erätaidot ja –tiedot käytännössä, käytännön kalastusosaaminen, luonnon ja kalalajien tuntemus sekä aluetuntemus, kalastuskulttuurien tuntemus, asiakaspalvelu, saaliinkäsittely, eräruokailut ja turvallisuus.

Arviointi

K5	H4	H3	T2	T1
Oppilas osaa itsenäisesti suunnitella ja toteuttaa erilaisia kalastusohjelmapalveluja erilaisten asiakkaiden tarpeisiin turvallisesti, laadukkaasti, asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti. Oppilas omaa erinomaiset valmiudet kalastusoppaan tehtäviin.	Oppilas osaa itsenäisesti suunnitella ja toteuttaa erilaisia kalastusohjelmapalveluja turvallisesti, laadukkaasti, asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti. Oppilas omaa hyvät valmiudet kalastusoppaan tehtäviin.	Oppilas osaa suunnitella ja toteuttaa erilaisia kalastusohjelmapalveluja tietyille kohderyhmille turvallisesti, laadukkaasti, asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti. Oppilas omaa perusvalmiudet kalastusoppaan tehtäviin.	Oppilas osaa suunnitella ja toteuttaa erilaisia kalastusohjelmapalveluja ryhmän jäsenenä, turvallisesti, laadukkaasti, asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti. Oppilas omaa perusvalmiuksia kalastusoppaan tehtäviin.	Oppilas osaa suunnitella ja toteuttaa tiettyjä turvallisia ja laadukkaita kalastusohjelmapalveluja ryhmän jäsenenä tietyille asiakasryhmille. Oppilas omaa perusvalmiuksia kalastusoppaan tehtäviin.

4.3. Opetussuunnitelman jatkokehittäminen

Opetussuunnitelman jatkokehittäminen on parhaillaan valmisteilla. Kevään aikana on tarkoitus tehdä pohjatyötä, jonka pohjalta opetussuunnitelma tullaan päivittämään niin metsästys- ja kalastusmatkailun suuntautumisopintojen opetussuunnitelman kuin koko matkailuopetuksenkin opetussuunnitelman pohjalta.

Perustana jatkokehittämistyölle tullaan pitämään opetusministeriön kaikkien ammatillisten perustutkintojen perusteiden tarkistustyölle asettamia linjauksia. Ammatillisten perustutkintojen kehittämis- ja uudistushankkeen tueksi opetusministeriö on määrittänyt 25.2.2008 päivätyllä kirjeellä periaatteet, joita opetushallituksen tulee noudattaa perustutkintojen kehittämis- ja päivittämistyössä sekä siihen liittyvien ammatillisten perustutkintojen rakenteeseen esitettävien muutosten valmistelussa. Luonnollisesti myös oppilaitosten tulee huomioida kyseiset linjaukset hyvissä ajoin, eikä vasta viime hetkellä ja pakon edessä. Yhtenä kehittämisen kohteena tulevatkin olemaan esimerkiksi ammattiosaamisen näyttöjen rooli tulevaisuudessa.

Yhtenä jatkokehittämisen kohteena pidän yhä edelleen työelämävastaavuutta. Opetushallituskin on linjauksessaan todennut että opetussuunnitelmia uudistettaessa koulutuksen tarkoituksena pitäisi olla työelämän tarpeiden täyttäminen, eikä koululaitosten ylläpitäminen.

5. MUUT METSÄSTYS- JA KALASTUSMATKAILUKOULUTUKSEN KEHITTÄMISEN KOHTEET

Kehittämishankkeessani keskityin opetussuunnitelman laatimisen lisäksi seuraaviin pääkohtiin, jotka olivat yrittäjäkoulutukset ja yritysyhteistyö, koulutuksen markkinointi, yritys

5.1. Yrittäjäkoulutukset ja yritysyhteistyö

Erilaiset yrittäjäkoulutukset ovat tätä päivää myös osana ammatillista koulutusta. Esimerkiksi Haapaveden ammattiopiston aktiivinen rooli alueen kehittäjänä ja hanketoimijana velvoitti miettimään, miten nyt kehitettyä uutta suuntautumisvaihtoehtoa voidaan hyödyntää joko kokonaan tai osittain alan hanketoiminnassa tai muissa yrittäjäkoulutuksissa.

Ratkaisuksi muodostuivat erilaiset lyhytkurssit, joita tarjotaan yrityksille sekä osana matkailun aikuiskoulutusta että osana hanketoimintaa. Esimerkiksi Metkal-hankkeen aikana järjestettiin 30 erilaista yrittäjille suunnattua koulutusta, joihin osallistui yli 150 henkilöä. Osittain yrittäjäkoulutuksia ja opiskelijoiden koulutuksia on järjestetty myös yhdessä, jolloin muodostuu luontevaa kanssakäymistä opiskelijoiden ja yrittäjien välille. Hyvänä esimerkkinä näistä ovat esimerkiksi erilaiset opintomatkat ja messuosallistumiset.

Metsästys- ja kalastusmatkailun opetuksen onnistuneen toteuttamisen elinehto on muutenkin hyvä yritysyhteistyö lähialueen ja koko Suomen alan yritysten kanssa. Erityisesti korostuu lähialueella sijaitsevien yritysten kanssa tehtävän yhteistyön merkitys. Haapaveden ammattiopiston etuna tässä on useamman vuoden menestyksellä hanketoiminta kyseessä olevilla aloilla ja sitä kautta syntyneet hyvät suhteet yrityksiin. Ympäröivillä paikkakunnilla onkin useita alan yrityksiä, joten matkatkaan esimerkiksi opintokäynneille eivät tule pitkiksi.

Allekirjoittanut tunnetaan alan yrityksissä Suomessa hyvin ja hanketyön kautta on muodostunut myös alueelliset kontaktit esimerkiksi hanketoimijoihin, muihin oppilaitoksiin ja metsästysseuroihin. Opetuksessa onkin ollut helppoa sopia yritysten kanssa vierailuja, tuotetestauksia, työharjoitteluita, näyttöpaikkoja jne. lähialueelle ja eri puolelle Suomea. Tämä valmis verkosto onkin mahdollistanut sen, että opiskelussa on pystytty opiskelemaan hyvin erilaisia metsästys- ja kalastusmatkailutuotteita eri puolilla Suomea.

Alan yrityksissä on sesonkiaikoina tarvetta lisäoppaille ja sitä kautta opiskelijat ovat päässeet hyvin harjoittelemaan käytännössä metsästys- ja kalastusmatkailun toteuttamista niin koti- kuin ulkomaalaisille asiakkaille. Lisäksi se antaa opiskelijalle realistisen kuvan siitä, mitä metsästys- ja kalastusmatkailun yritystoiminta oikeasti on. Samoin yritysyhteistyö on poikanut opiskelijoille viikonlopputöitä ja myös tilausaiheita opinnäytetöille. Myös opetuksen kehittämiseksi yrityksillä on vaikutusta; heiltähän tulee uusimmat vinkit ja toiveet siitä, mihin suuntaan alan kehitys kulloinkin on suuntautumassa ja miten alan opetusta tulisi kehittää.

5.4. Kansainvälinen yhteistyö

Haapaveden ammattiopistossa on otettu erityisesti metsästysmatkailu yhdeksi kehittämisen kohteeksi. Tällä hetkellä Haapaveden ammattiopisto on osatoteuttajana 3,5 vuotta kestävässä kansainvälisessä metsästysmatkailun kehittämishankkeessa NPPHunt, jota hallinnoi Helsingin yliopisto/ Ruralia-instituutti. Muina toteuttaja-maina ovat hankkeessa mukana Ruotsi, Islanti, Grönlanti, Irlanti, Skotlanti ja Kanada. Tämä laaja yhteistyö mahdollistaa paitsi runsasta tiedollista pääomaa, myös kontakteja harjoittelupaikoiksi opiskelijoille sekä yhteistyötahoiksi yrityksille.

Allekirjoittaneen yhteydet metsästysmatkailun järjestäjiin ja välittäjiin eri maissa, ovat mahdollistaneet harjoittelupaikkoja opiskelijoille sekä jatkuvasti ajantasaisen tiedon saamista metsästysmatkailun kehittymisestä eri maissa. Samoin välittäjien kautta alueen yrityksiin tulevat ulkomaalaiset asiakkaat tarjoavat harjoittelumahdollisuuksia opiskelijoille lähialueen yrityksissä.

Haapaveden ammattiopistolla on myös yhteistyötä vastaavanlaisia opintoja tarjoavien oppilaitosten kanssa esimerkiksi Ruotsissa, saksassa ja Virossa. Tämä mahdollistaa kokemustenvaihtoa opettajien kesken, hyvien käytäntöjen soveltamista sekä opiskelijavaihtoa. Suunnitelmissa on myös opettajien vierailuluentoja.

5.2 Koulutuksen markkinointi

Metsästys- ja kalastusmatkailu ovat kehittyviä matkailun osa-alueita, joiden ennustetaan kasvavan tulevaisuudessa merkittäviksi osa-alueiksi suomalaisessa matkailun ohjelmapalvelutuotannossa. Metsästys- ja kalastusmatkailua harjoittavien yritysten määrä on tasaisesti kasvanut viime vuosina, samalla kun alan kärkiyritykset ovat kovaa vauhtia kansainvälistyneet ja kehittäneet toimintaansa. Näiden lisäksi on lukuisa alan harrastajien joukko, joka suunnittelee jonkinlaisen alan yritystoiminnan aloittamista lähitulevaisuudessa. Monipuolisuudessaan ala tarjoaakin uusia yritystoiminnan mahdollisuuksia. Kenenkään ei tosin Suomessa kannata perustaa yritystoimintaa pelkästään esimerkiksi metsästysmatkailuun, mutta osana matkailuyrityksen muita tuotteita, metsästys- ja kalastusmatkailu ovat hyviä osa-alueita, joilla kehittää yritystoimintaa ympärivuotiseksi.

Koulutuksen markkinointi on hyvin yksinkertaista johtuen kahdesta tekijästä. Ensinnäkin alan koulutusta on tarjolla Suomessa hyvin vähän ja tässä muodossa ei muualla kuin Haapaveden ammattiopistossa. Toisekseen markkinoinnin voi käytännössä keskittää kolmeen eri väylään: Yhteishakuoppaat, metsästys- ja kalastuslehdet sekä alan messut Suomessa. Esimerkiksi metsästäjä-lehti ilmestyy Suomessa kuukausittain jokaiselle metsästyskortin omaavalle henkilölle. Voiko parempaa tavoitettavuutta hakea, kun halutaan tavoittaa potentiaalisia alan opinnoista kiinnostuneita henkilöitä.

Metsästys- ja kalastusmatkailu siis kasvavat ja koulutettavia niille saroille varmasti riittää yhä enemmän tulevaisuudessa. Tähän haasteeseen pitäisi pystyä vastaamaan pitämällä koulutus ajantasaisena ja alati kehittyvänä.

6. Lopuksi

Metsästys- ja kalastusmatkailun koulutuksen kehittäminen on varmasti satsaus tulevaisuuteen. Haapaveden ammattiopisto pyrkii vastaamaan tähän tulevaisuuden haasteeseen sekä matkailukoulutuksessa että hanketyön kautta tapahtuvassa kehittämisessä ja koulutuksessa. Tämän alan kehittäminen on suuri haaste minulle myös henkilökohtaisesti, mutta olen valmis myös lyömään itseni likoon asian puolesta ja sen kehittämiseksi Suomessa. Omaan opettajuuteeni kuuluukin vahvasti paitsi alan opetustyö, myös oppilaitoksessa tehtävä kehittämistyö erityisesti metsästysmatkailun tiimoilta.

Yksi suurimmista haasteista alan kehityksen kannalta on edelleen asenteiden saaminen positiivisemmaksi erityisesti metsästysmatkailua kohtaan. Monissa tahoissa metsästysmatkailua katsotaan edelleen hieman karsaasti ja pelätään sen vievän metsästysmahdollisuuksia pois itseltä, vaikka todellisuudessa metsästysmatkailu on yksi keino markkinoida suomalaista metsästystä maailmalle ja saada sille puolesta puhujia eri puolilla maailmaa.

Oma opettajan roolini on olla opiskelijan kanssa tukemassa hänen oppimisprosessiaan. Jokaisella meillä on omat mielenkiinnot ja tavoitteet, siinä missä aikuisopiskelijoilla tavoitteet voivat olla hyvin selkeät, voivat ne murrosikäisellä opiskelijalla olla hetkellisesti ns. hukassa, mutta elämällä hänen elämänsä arjessa ja ohjaamalla opiskelijaa hänen omista lähtökohdistaan, ne kyllä löytyvät. Minun roolini on osata tukea opiskelijaa mahdollisimman paljon itseohjautuvaan oppimiseen, jotta opiskelija innostuu kokoamaan omaa opintopalapeliään ja että palapelin palaset alkavat hahmottua ja löytyä. Yhtenä tärkeänä tekijänä on tarjota opiskelijoille virikkeitä sekä erilaisilla opiskelumodoilla että erilaisia opiskeluympäristöjä hyödyntämällä. Metsästys- ja kalastusmatkailussa tavanomainen oppimisympäristökin on jotain muuta kuin perinteinen luokkahuone. Metsästys- ja kalastusmatkailu on ennen kaikkea tekemällä oppimista ja suomalainen luonto monimuotoisuudessaan on mitä mainioin vaihteleva oppimisympäristö.

Oma opettajuuteni tavoittelee vahvasti sitä, että tulen tulevaisuudessa toimimaan opiskelijoiden oppimiskokemusten mahdollistajana sekä alan kehittäjänä yritysten kouluttajana. Näiden kahden ryhmän kouluttaminen osin erillään ja osin yhteneväisesti, monipuolistaa ja antaa opetukselle laajempaa näkemystä. Edellä mainittu kaksiosainen koulutuskenttä antaakin lähes rajattomat mahdollisuudet kokeilla erilaisia opiskelutapoja sekä yhdistää teoriaa ja käytäntöä saumattomasti yhteen osaamiseksi.

Kuten johdannossa mainitsin, koen opettajuuden omalla kohdallani sellaiseksi, että toimin opiskelijan ohjaajana, ikään kuin luotettavana ja mukavana eräoppaana ja erätoverina, joka ei turhia lupaa, hötkyile tai pomota, vaan vie perille hyvällä meiningillä sekä turvallisesti ja varmasti, sillä ” Niin metsä vastaa kuin sinne huudetaan”.